



Ilan Pappé | Od riječi do akcije | Glavni govor | JAZIC 2 (Dublin, 2026)

Izvor: <https://minbarlive.com/videos/hr/ilan-pappe-od-rijeci-do-akcije-glavni-govor-jazic-2-dublin-2026>

Židovski antizionistički aktivist tvrdi da židovski glasovi imaju moralnu dužnost suprotstaviti se oružjuživanju judaizma i antisemitizma kako bi zaštitili izraelske politike te poziva na prekidanje jednadžbe cionizma s judaizmom, dok se istovremeno fokusira na palestinsku samoodređenost i dekolonizaciju.

SAŽETAK

Govoreći na drugom anticionističkom židovskom kongresu u Dublinu, govornik tvrdi da, unatoč 45 godina aktivizma koji postavlja pitanje je li potrebna posebno židovska glas za Palestinu, recentni politički događaji—uključujući imenovanje pro-cionističkog lobista za glavnog savjetnika novog britanskog premijera—pokazuju moralnu obvezu Židova da se suprotstave načinu na koji se judaizam koristi kao oružje za opravdanje izraelskih politika. Govornik tvrdi da zapadne političke elite koriste diskurs antisemitizma kako bi ušutkale palestinsku solidarnost i zaštitile genocidne politike, te da židovski anticionisti moraju predstaviti kontranarrativ koji ometa tvrdnju da cionizam predstavlja hegemonističku interpretaciju judaizma. Govor prati povijesne korijene ove zbrke do 1945. godine, kada je poslijeratna Europa, odbivši primiti Židove natrag u europsko društvo, umjesto toga podržala njihovu kolonizaciju Palestine—projekt koji je kasnije ojačan rehabilitacijom Zapadne Njemačke tijekom Hladnog rata. Govornik poziva Europu da se suoči sa svojom suodgovornošću u ovom raseljavanju i naglašava da budućnost Palestine leži u dekolonizaciji, obnovi palestinske samoodređenosti i priznanju pre-cionističke povijesti regije kao zajedničkog arapsko-islamskog prostora gdje su Židovi, muslimani i kršćani koegzistirali. Zaključak preoblikuje odgovor na antisemitizam kao palestinsku slobodu.

KLJUČNE PORUKE

Židovski antizionisti imaju posebnu ulogu u suprotstavljanju oružju antisemitizma koje koriste zapadne političke elite kako bi opravdale izraelske politike i ušutkale palestinsku solidarnost.

Narativ koji izjednačava cionizam s judaizmom mora se prekinuti kroz kontinuirano, strateško obrazovanje o tome kako je cionizam nastao i povijesno se razvijao, te kako se razlikuje od židovske tradicije i vjerovanja.

Poslijeratna Europa (od 1945. nadalje) napravila je stratešku pogrešku odbijajući reintegrirati europske Židove u europsko društvo i umjesto toga podržavajući njihovu kolonizaciju Palestine, projekt koji je kasnije korišten za legitimizaciju Zapadne Njemačke tijekom Hladnog rata.

Palestinske glasove i vodstvo treba staviti u središte međunarodnih solidarnosti; vanjski saveznici trebaju slušati što Palestinci prepoznaju kao svoje potrebe umjesto da nameću vanjske agende.

Palestina prije cionizma i imperijalizma bila je dio arapsko-islamskog svijeta gdje su Židovi, muslimani i kršćani koegzistirali; judeo-kršćanski okvir Izraela služi kao štit imuniteta za zapadnu suodgovornost u palestinskoj otmici.

Dekolonizacija Palestine i priznavanje palestinskog samoodređenja i slobode predstavljaju pravi odgovor na stoljeća antisemitizma.

Govornik poziva Europu da poduzme trenutak suočavanja s njenom povijesnom ulogom u premještanju Palestinaca kao posljedici europskog antisemitizma i genocida.

ČLANAK

Uvodne Napomene i Svrha Židovske Antizionističke Akcije

Želim zahvaliti organizatorima i svima vama što ste došli na drugi antizionistički Židovski kongres nakon vrlo uspješnog u Beču. Siguran sam da će i ovaj u Dublinu biti veliki uspjeh. Tijekom 45 godina aktivizma, uvijek sam sumnjao treba li zaista postojati židovski glas za Palestinu. Treba postojati univerzalni glas za Palestinu. Koga briga jeste li Židovi, muslimani ili kršćani? Ako ste ljudska bića s mrvicom pristojnosti u sebi, kako možete biti ravnodušni prema patnji Palestinaca? No, s vremena na vrijeme, dogodi se nešto što vas podsjeti da postoji moralna obaveza kao Židova raditi protiv načina na koji se judaizam koristi za potporu potlačivanju i patnji Palestinaca.

Zadnje podsjećanje došlo mi je jučer kada je netko tko će biti novi premijer Britanije postavio, kao svog glavnog savjetnika, jednog od najvećih cionista lobista na svijetu. To pokazuje moć cionističkog lobija—ili barem percipiranu moć cionističkog lobija od strane nekoga tko će biti premijer Britanije. Vrlo je jasno, s obzirom da govorimo o Laburističkoj stranci u Britaniji, da će se to vrtjeti oko diskursa antisemitizma, oko potrebe da se zaštite Židovi u Britaniji. Sve to dolazi unutar okvira podložnosti moći pro-izraelskog i pro-cionističkog lobija. Da li ovaj lobi zaista ima moć uništiti političke

karijere manje je važno od percipirane ideje među nekim poput Andyja, koji će biti premijer Britanije, da misli da se mora imunizirati imenovanjem pro-cionističkog lobista—zaista ultimativnog pro-cionističkog lobista u britanskoj politici.

Posebna Uloga Židovskih Antizionista u Suočavanju s Državnim Diskursom

U ovom trenutku vjerujem da imamo posebnu ulogu. Kada politička elita na Zapadu još uvijek oružja antisemitizam kako bi utišala solidarnost s Palestincima ili opravdala vlastitu suodgovornost s izraelskim genocidnim politikama na terenu, moramo progovoriti. Unatoč svemu što se dogodilo u Palestini u posljednje tri godine, unatoč znanju i vidljivosti te patnje, ovo je još uvijek diskurs političke elite na Zapadu i mainstream medija na Zapadu: glavna briga je za židovske zajednice, a ne za Palestince koji su kolonizirani, genocidirani i lišeni imovine u Palestini. To je abnormalno, nepravedno, nemoralno, ali nešto s čime se moramo suočiti. Mislim da je to jedna od važnosti ovakvog okupljanja, jer se koristimo kao štit imuniteta kako bismo omogućili politike genocida, etničkog čišćenja i lišavanja imovine.

Imamo stvarno dvije opcije ovdje. Ili ćemo moći predstaviti protužidovski glas onome koji tvrdi da je hegemonistička interpretacija judaizma cionizam—naime, da je jedini način razumijevanja judaizma kao religije nadmoćnosti koja opravdava dehumanizaciju, lišavanje imovine i kolonizaciju drugih naroda. Ako ne budemo mogli suprotstaviti ovu narativu, bit će vrlo teško kriviti ljude za to što kažu, pa znate, to je ono o čemu se radi u judaizmu. Najgori dio toga je da bismo, poput mnogih drugih, odgodili vrstu vizije za koju potpuno vjerujem da je ispravna i koja će se dogoditi. Ali želimo da se to dogodi prije nego kasnije. Ako se to ne dogodi prije, tada ne samo da bi protumisljenje onoga što judaizam jest bilo neuspjeh, već će i uništenje na terenu nastaviti i intenzivirati se.

Okvir Konferencije: Riječi u Akciju

Budući da je ova konferencija usmjerena na akciju i naslov je "Od Riječi do Akcije", mislim da imamo dvije uloge ovdje. Jedna je da smo još uvijek članovi—nadam se da smo svi članovi međunarodnog pokreta solidarnosti s Palestincima. Ne zbog toga tko smo konkretno, već zbog nečega što treba biti naglašeno u raspravi o međunarodnom pokretu solidarnosti: moramo se podsjetiti što je solidarnost. Moramo dopustiti Palestincima da nam kažu što im treba. Ne govorimo Palestincima što im treba. Oni nam govore što im treba od nas. I dalje je iznenađujuće, a ovo nije o ovoj konferenciji, jer ova konferencija ima vrlo jasnu identitet. Ali i dalje je iznenađujuće da još uvijek nema dovoljno prostora za autentične palestinske glasove koji jasno govore o svojim ambicijama, o svojoj viziji, o tome da nam kao pokretu solidarnosti kažu što im treba od nas.

Postoji nešto, posebno na Zapadu, što još uvijek možda nesvjesno nosi sa sobom—čak i na ljevici—isključivo islamofobnu tendenciju, kolonijalnu baštinu. Moramo to prevazići. Ovo je pozornica za Palestince, ne samo da nam kažu koliko pate, već da nam kažu što trebamo učiniti kako bismo oslobodili Palestinu i dekolonizirali je.

Poremećaj Narativa Cionizma i Judaizma

Naša sposobnost da izazovemo način na koji je judaizam otet i oružan kako bi se stvorila međunarodna koalicija koja je dala imunitet Izraelu—i prije toga, cionističkom pokretu—da kolonizira Palestinu, etnički očisti Palestince 1948. i od tada, i sada nastavi s pojačanim etničkim čišćenjem na Zapadnoj obali, genocidom u Gazi, a sada i etničkim čišćenjem u južnom Libanu i dijelovima Sirije. Dio naše sposobnosti da se borimo protiv ove oružanosti je naša specifična uloga, ne samo kao članova međunarodnog pokreta solidarnosti. Nadam se da će na ovom Kongresu, a možda i na trećem ili između Kongresa, biti puno posla kako bismo stvarno poremetili narativ koji izjednačava judaizam s cionizmom, kako bismo poremetili narativ koji izjednačava anticionizam s antisemitizmom.

To se ne može postići samo zvučnim izjavama. Moramo pronaći način da ljudima omogućimo strpljenje i prostor da im kažemo kako je cionizam povijesno nastao, kako se povijesno razvijao i što je postao danas te koliko je daleko od onoga što mnogi od nas vjeruju da judaizam predstavlja, kako povijesno, tako i u načinu na koji danas razumijemo judaizam. Bilo da živimo u Irskoj ili čak u samoj Palestini, nije važno. Ovo je nešto što se može prenijeti samo kroz težak rad koji ima jasnu strategiju i jasne alate za angažiranje što šire publike kako bismo poremetili taj narativ. Jer koliko god glup i iracionalan taj narativ zvučao nama ovdje u ovoj dvorani, on je i dalje vrlo popularan, vrlo privlačan i, nažalost, vrlo učinkovit—ne samo među cinicima političarima, već nažalost i među članovima društva koji su manje informirani i padaju u zamku koja leži u ovom tipu narativa.

Računanje s 1945: Postratne pogreške Europe

Želim reći da se trebamo baviti i nečim drugim. Ovo se vraća u 1945., i nadam se da će Kongres usvojiti prijedlog koji imam, jer stvarno mislim da je važan. Godine 1945., Europa, posebno Zapadna Europa, bila je definitivno traumatizirana Drugim svjetskim ratom. Tri godine su intelektualci, međunarodni pravnici i povjesničari razmišljali: kako izgraditi svijet koji više neće doživjeti Prvi svjetski rat, Drugi svjetski rat, genocid nad Židovima, genocid nad drugim narodima? Provedimo deklaraciju ljudskih prava. Izgradimo Ujedinjene narode s njihovim institucijama poput Međunarodnog suda pravde, Međunarodnog kaznenog suda kasnije, i svih konvencija koje su išle uz to.

Ono što je povijesno zanimljivo jest način na koji su mnogi intelektualci na Zapadu, mnogi politički vođe na Zapadu, sudjelovali u ovom razgovoru o tome kako stvoriti svijet koji više neće doživjeti užase Drugog svjetskog rata, a da pritom nisu razgovarali

s nikim iz koloniziranog svijeta. Ovo je bio potpuno unutarnji razgovor između kolonijalnih sila, bez jednog predstavnika iz koloniziranog svijeta. Većina svijeta bila je kolonizirana 1945. A ono što je tako zanimljivo je njihova rasprava o židovskoj temi. Nitko od njih nije rekao: "Pozovimo Židove Europe. Vratite se u Europu. Budite dio Europe. Budite dio našeg napora da stvorimo društvo koje nikada neće biti otvoreno idejama koje su dovele do genocida nad Židovima ili bilo kojim drugim narodom zbog onoga što jesu." Ne. Ono što je tako tipično za rasprave političara, intelektualaca i akademika bilo je reći da je najbolje što možemo ponuditi Židovima Europe nakon genocida pomoći im da koloniziraju Palestinu. Zemlja koja je predvodila ovaj pokret bila je Zapadna Njemačka, pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država i Britanije, jer smo ulazili u razdoblje Hladnog rata. Trebalo je pretvoriti nazificiranu Njemačku—koja još uvijek nije bila de-nazificirana između 1945. i 1948.—u legitimnu državu. Većina nacista još uvijek je bila dio administracije. Trebalo je legitimirati ideju nove Njemačke u svrhu Hladnog rata. Koji bolji način da se legitimizira nacistička Njemačka nego s deklaracijom mlade države Izrael? Da, postoji nova Njemačka. Postojala je cijena. Puno novca otišlo je Izraelu za tu deklaraciju. Puno novca za izgradnju izraelskih vojnih snaga. A kasnije, kada su čak i Sjedinjene Američke Države i Francuska odbile pomoći Izraelu u izgradnji nuklearnog oružja, mogli su se osloniti na Zapadne Nijemce i za stručnost, jer su je imali u Drugom svjetskom ratu, i novac za izgradnju izraelskog nuklearnog kapaciteta—kapaciteta koji sada ugrožava svijet daleko više nego bilo koji obogaćeni uran na dnu iranske zemlje.

Poziv na europsko računanje

Ovo je poziv koji još uvijek nije prekasno uputiti. Ne zato što bi Židovi praktično napustili Izrael i otišli u Europu—ideja je prije svega simbolična. Mi kao Europa napravili smo strašne pogreške—pogreške u množini—kada smo dopustili antisemitizmu da postane genocidna sila, a zatim dopustili da ova strašna stvar postane alat za genocid Palestinaca. Nije prekasno za nas da imamo trenutak računanja, naše uloge, naše suodgovornosti u našem odnosu s židovskim narodom, koji je bio nametnut Palestincima, koji s tim nisu imali nikakve veze. To je vrlo važan poziv.

Palestina i arapski svijet prije cionizma

Ovo je povezano s konačnom točkom koju želim istaknuti. Prije dolaska cionizma i imperijalizma u Palestinu i Istočno Sredozemlje, ovo je bio dio arapskog svijeta. Ovo je bio dio islamske civilizacije. Ovo je bio prostor gdje su Židovi, muslimani i kršćani znali kako živjeti zajedno prije dolaska cionizma i prije dolaska imperijalizma. Da, postojala je židovska prisutnost. Bilo je arapskih Židova, ali nitko od njih nije mislio da budućnost leži u uspostavi židovske države u Palestini. Gledali su na odnos s drugim zajednicama kao na poboljšanje, kao na postajanje boljim, i kao i svi drugi, nadali su se boljoj budućnosti koja je bila prekinuta i imperijalizmom i cionizmom.

Cijela ideja da Izrael pripada kršćanskoj, judeo-kršćanskoj civilizaciji, još je jedan štit imuniteta koji je omogućio Zapadu da vjeruje da štiti organski zapadnoeuropski projekt. Sve to također treba poremetiti. Arapski svijet treba Palestinu. Palestina treba arapski svijet. Dio našeg ponovnog razmatranja narativa o židovskoj povijesti i židovskom životu mora uključivati ponovo razmatranje arapskog židovskog života. Velika je tragedija da treća generacija arapskih Židova u Izraelu danas čini jedan od najrasističnijih dijelova unutar izraelskog društva. No to ne znači da se ne moramo suočiti s tim izazovom.

Zaključak: Odgovor na antisemitizam

U Kongresu koji se bavi judaizmom kao anti-cionističkom idejom, najbolji način—najbolji odgovor na stoljeća antisemitizma, na mržnju prema Židovima—je danas 2026. dekolonizirati Palestinu i odrediti je te omogućiti Palestincima da žive kao slobodni ljudi na svojoj domovini. Hvala vam.

#Židovski anti-cionizam

#Dekolonizacija Palestine

#Izraelsko-palestinski sukob

#Cionizam i judaizam

#Weaponizacija antisemitizma

#Palestinsko samoodređenje

#Europska suodgovornost i povijesno suočavanje